

BY
PAT
RIO
TEN

SENTRUMSREGNSKAP ÅLESUND 2022

INNHold

Forord **3**
Befolkning **4**
Mat og drikke **5**
På gateplan **6**
Reiseliv **8**
Trafikk **10**
Parkering **11**
Kunst og kultur **12**
Kollektivtrafikk **14**

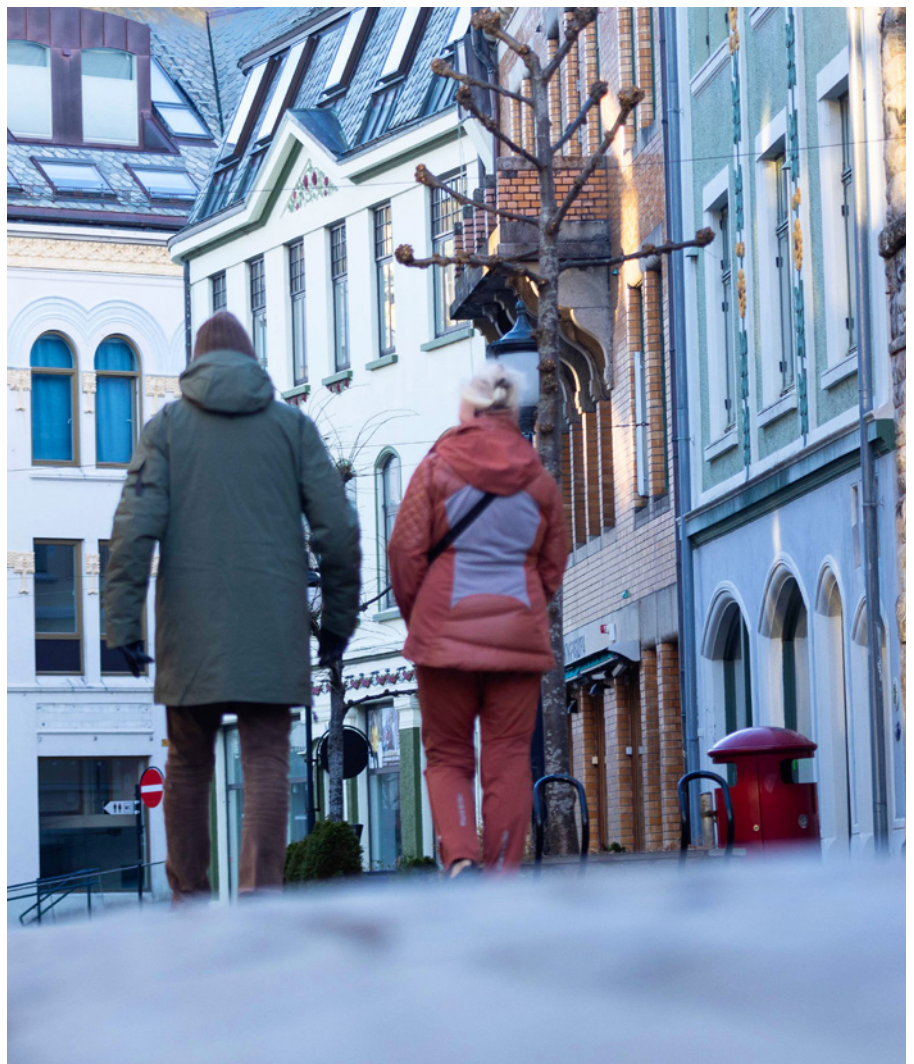
BIDRAGSYTERE

PRODUSERT AV Bypatrioten AS
FORMGIVNING Torunsen Design
TRYKK Jons Kontor
UTGITT Oktober 2023
FOTO Bypatrioten AS
Nils Jarle Sætre
Marit Brunstad
Fridgeir Walderhaug
Terje Eidsvik
Trine Klemetsen

KILDER

Brønnøysundregistrene/Proff
Destinasjon Ålesund og Sunnmøre
FRAM/M & R fylkeskommune
Kulturaktører i Ålesund
Rambøll
Statens vegvesen
Statistisk sentralbyrå
Statistikknett
Wiederstrøm Hotel Consulting
Ålesundregionens Havnevesen
Ålesund kommune
Ålesund Parkering

Manuelle tellinger foretatt av
Terje Rasmussen og Arnfinn Mauren

FORORD

MANGFOLD BYGGER BY

Da var vi her igjen. Tilbake på fortauskanten for å telle, registrere og formidle. Fakta om egen by er nemlig et svært viktig redskap for veien videre. For hvordan skal man finne ut av fremtiden om en ikke kan noe om dagens situasjon?

Regnskapet som ble gitt ut første gang i 2019, var basert på tallene fra 2018. Nå fire år senere er vi klar igjen. Planen var å gi ut regnskapet med tre års mellomrom, men hvem kunne forutsi en global pandemi?

Vi valgte derfor å vente, se an situasjonen, og endte med å si at 2022 ble året da vi tok tilbake en viss normalitet og som dermed danner grunnlaget for regnskapet du nå holder i hånden.

Det å lage et sentrumsregnskap er også et utviklingsprosjekt, men vi har gjort det så tett opptil måten vi løste 2018 regnskapet på.

For hva er en levende by? En attraktiv by? Hvor mange butikker har den? Eller restauranter? En by som puster og fornyer seg? Hvor lang tid tar det fra noen eventuelt legger ned i et lokale, til en annen er på plass? Når slår en bransjevridning inn og lager større omveltninger? Er det sånn at ingen tar buss?

Vi trenger noen tall skal vi kunne navigere. Og det gir dette regnskapet oss. Det gir oss en grei pekepinn.

Vi har siden forrige telling tatt oss gjennom flere år med pandemi. En periode som viste at denne byen både kan ta vare på og vil hjelpe hverandre på fortauskanten. Det betyr ikke at det ikke har vært vanskelig,

men for oss i Bypatrioten gav det en solid påminnelse om hvorfor man skal ha fokus på godt samarbeid i gode tider. Det ruster oss nemlig til dagen da det virkelig trengs.

Tiden med pandemi gav oss også et unikt innblikk i hvor viktig det faktisk er å ha flater som virker, både for å kunne kommunisere mellom hverandre og ut. Flater som er åpne og tilgjengelige for alle. Hva skjer, når og hvor? Hvor møtes vi? Kan vi i det hele tatt møtes? Og hvem kan levere til hen som ikke kom seg ut? Opp med hånden!

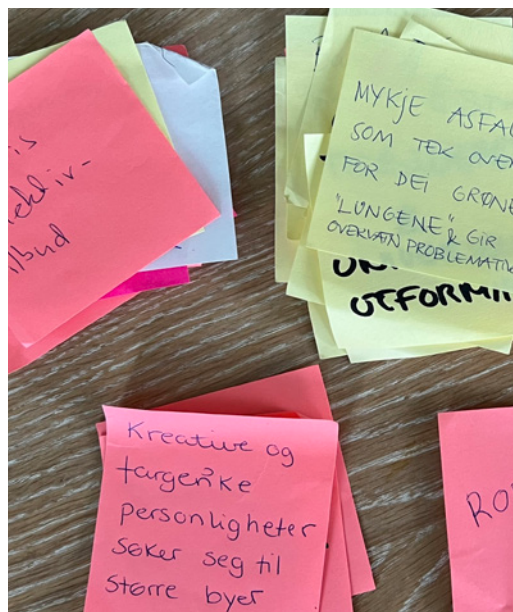
For en by! Har vi lyst å si. For vi har erfart, vi har vært der i bygatene og til stede i kommentarfeltene, og vi må aldri glemme tryggheten og mulighetene som ligger i å fortsatt ville bli kjent med hverandre. Det betyr jo ikke at man ikke skal konkurrere med sidemannen eller fokusere på egen drift, det gjør oss alle bare knallgode. Men det at vi faktisk bryr oss og løfter i flokk utgjør en forskjell. Et «hei» utgjør en forskjell. Nysgjerrighet utgjør en forskjell. Ny kunnskap utgjør en forskjell. Det viser tallene. For det går bra med Ålesund sentrum.

Tenk bare på hvordan det kunne ha sett ut om vi ikke dro oss gjennom dette. Sammen.

God lesning!

Trine

Gründer Bypatrioten AS
– for en bedre by!

BEFOLKNING

Flere unge bor i sentrum

Innbyggertallet i «Stor-Ålesund», inkludert Haram, har økt med 3,7 prosent de siste fem årene. I samme periode har veksten i Ålesund sentrum vært 8,2 prosent!

I rene tall betyr prosentene følgende: Sentrum har fått over 350 nye innbyggere de siste fem årene.

I 2023 var det registrert 4710 personer med adresse i sentrum, i området fra Skutvika i vest (ikke medregnet Storhaugen-området) og til Storledbakken i øst. I 2018 var tallet 4351 innbyggere.

Det er en ung befolkning. Nesten en av tre (31 prosent) som bor i sentrum er under 30 år. Og det er blitt flere barn. Det bor 350 barn under 15 år i sentrum - 35 flere enn for fem år siden.

Men sentrum trekker også de eldre. Det bor 940 personer over 60 år i sentrum. Det er nesten 100 flere enn for fem år siden.

Også i den typiske småbarnsforeldregruppen øker befolkningen, men i alderen 30 til 49 år er kjønnsbalansen spesielt ujevn. Nesten 60 prosent av sentrumsbeboerne i denne gruppen er menn.

Den skjeve kjønnsfordelingen i denne aldersgruppen har bidratt til at andelen menn som bor i sentrum øker. Andelen er nå 55,6 prosent – mot 53,5 prosent for fem år siden.

Men befolkningstallene forteller ikke alt. Det er grunn til å tro at det bor et betydelig antall studenter i sentrum – og kanskje flest jenter (?) – slik at de reelle tallene er høyere.

BYDELER	2001	2018	2022
Skutvika	348	554	573
Brunholmen	577	610	658
Apotekertorget	462	602	606
Skansen	234	402	408
Verpingsvika	749	874	919
Kipervika	574	619	775
Storledbakken	600	690	771
Sentrum	3544	4351	4710

+32,9%

Befolkningsveksten i sentrum siden 2001

+11,1 %

De siste fem årenes vekst i antall barn bosatt i sentrum

237

Antall nye innbyggere i Kipervika- og Storledbakken-området de siste fem årene

Kirkens Bymisjon

MAT OG DRIKKE

Ikke mett på spisesteder

Det er nesten dobbelt så mange kafeer, barer og spisesteder i Ålesund sentrum i dag, sammenlignet med hva det var for 25 år siden.

Totalt er det nå 72 steder som serverer mat eller drikke eller begge deler. Det er samme antall som for fire år siden, men tallet kommer trolig til å øke utover høsten 2023.

Tjener de penger? Det er vanskelig å presentere sammenlignbare tall for de siste årene. Aktører forsvinner og nye kommer til. Det er også usikkerhet knyttet til omsetningen av mat og drikke ved hotellene.

Men basert på tall fra 13 stabile aktører innenfor denne bransjen, kan man få en liten pekepinn på utviklingen de siste fire årene.

Disse 13 virksomhetene hadde i 2018 en samlet omsetning på 170,5 millioner kroner. I 2022 hadde den totale omsetningen til de samme aktørene økt til 204,9 millioner kroner. Det er en økning på over 20 prosent.

MAT OG DRIKKE	1998	2011	2015	2019	2022
Kafeer/kaffebarer/gatekjøkken	19	21	28	28	29
Torgvogner	0	0	0	5	6
Restauranter	13	19	17	23	26
Puber/barer/utesteder	15	13	12	18	18

*Årsaken til at totaltallet i denne tabellen ikke samsvarer med tallet på spisesteder/barer på side 6, er at noen steder har både restaurant og bar. Disse kommer med i to kategorier i denne tabellen.

PÅ GATEPLAN

Bybilde i stadig endring

Rundt 50 butikker har forsvunnet fra Ålesund sentrum de siste fem årene. Men de aller fleste er blitt erstattet av nye aktører.

Både nye og gamle er borte. Og nye er kommet til. Floraen av ulike aktører på gateplan er nærmest i konstant endring. Borte er Benetton, Kjøkkenservice, Serieantikvariatet. K. Dalen, Soundgarden, Fretex, E, Body Shop, Søstrene Grene – for å nevne noen.

Nye er kommet til, som blant andre Leika, Skin Tonic, Binderiet, Jernia, Normal, Green Aalesund, Best Kids og Elon. I frisørbransjen har det vært mer stabilt. I serveringsbransjen har det vært noe utskifting, men antall aktører er omtrent det samme som for fem år siden.

Borte er kafeer som Dromedar, Lyspunktet og Konrads Kafe. Høsten 2023 ble også Tante Bruun lagt ned. Men samtidig er det kommet flere nye: Dråpe, Cinque Minuti, Devier's Donut, Dampsentralen, T2 og Restaurant HK – for å nevne noen. I tillegg er det kommet flere matvogner på Kiperviktorget. En trend er at tidligere butikklokaler er blitt tatt i bruk som kontorer. Tre arkitektkontorer er nå på gatenivå.

Antall tomme lokaler på gatenivå har vært noenlunde konstant de siste 10-15 årene. Rundt 15-16 lokaler står tomme (men det betyr ikke at de nødvendigvis

er ledige). Det utgjør knapt 5 prosent av byens lokaler på gatenivå.

Det finnes ingen nasjonale tall i Norge på dette. Storbritannia fører derimot statistikk over dette. Der sto 13,9 prosent av butikklokalene ledige i 2022.

Hvordan står det til i et historisk perspektiv? I noen gater, som for eksempel Kongensgate, er antall butikker redusert til det halve sammenlignet med hva tilfellet var i 1970-årene. Men samtidig må man huske på at sentrums to kjøpesentre har rundt 60 butikklokaler som ikke eksisterte på den tiden.

321
AKTØRER PÅ GATEPLAN
OG KJØPESENTRER

TYPE AKTØRER	Sept 2015	Sept 2016	Sept 2017	Sept 2018	Sept 2023
Butikker	159	166	159	158	155
Frisører	22	27	23	24	22
Gallerier	12	14	16	16	12
Spisesteder/barer/utesteder	54	55	61	72	72
Bank/forsikring/megler	11	12	13	14	15
Annet	19	21	30	29	45
TOTAL	277	295	302	313	321

*Annet inkluderer dette på gateplan: kontorer (20), thaimassasje (12), tatoveringsstudio (5), solstudio (2), treningsstudio (1), tannlegekontor (1), kiropraktor (1), undervisning (1), «escape room» (1), trykkeri (1). Noen av disse er ikke tatt med i 2015 og 2016-tallene. Tallet inkluderer ikke 17 samlingslokaler. NB! I noen lokaler er det flere typer tilbud (f.eks. kafe og butikk). Disse er ført opp i begge kategoriene.

REISELIV

Legger igjen flere kroner

Tallet på overnattinger ved hotellene i Ålesund er omtrent tilbake til hva det var før pandemien. Men prisene er noe helt annet - spesielt om sommeren. Inntektene har økt i langt større grad enn tallet på gjester.

Hotellene i Ålesund hadde historiens beste sommer i 2023 – målt i inntekter per. solgte rom. Blant landets største hotellbyer, var det bare Kristiansand som klarte å selge hotellrommene for en høyere pris.

I august 2023 måtte hotellgjestene i Ålesund ut med i snitt 1780 kroner per. rom. Det er 51,9 prosent høyere enn prisene i august 2022. Sammenligner man inntektene per. gjest har de doblet seg de siste sju årene.

Ålesund sentrum har nå sju ordinære hoteller og ett leilighetshotell. Det er ett færre etter at Hotel Atlantica ble omgjort til studentboliger. Likevel har sentrum, med sine 1073 hotellrom, 15 flere rom enn for fire år siden. Det skyldes betydelig utvidelser ved to av hotellene.

Men turistene bor ikke bare på hotell. På strekningen mellom Hessa og Larsgården er det registrert over 200 utleiesteder gjennom nettstedet AirBnB.

I sentrum, fra Klipra i øst til Skutvika i vest, er det minst 95 leiligheter til leie, med over 300 sengeplasser. Det er tre ganger så mange som ble tilbudt i februar 2019.

Antall bobilturister har også økt. Byen har fått ny bobilparkering (i 2021), og tilsammen er det nå 105 bobilparkeringer i nærheten av sentrum. Denne veksten har fortsatt inn i 2023.

Ca 1,2 mill.
Antall turister i 2022

+72,4%
Økning i bobilligedøgn

+25,8%
Økning i losjinntekter ved
hotellene på Sunnmøre

CRUISE	2007	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Anløp	65	133	157	189	5	37	242
Passasjerer	57 420	228 595	306 647	328 849	3 250	23 757	416 860

LIGGEDØGN FOR BOBILER						
2016	2017	2018	2022			
4 555	4 676	6 087	ca. 10 500			

HOTELL	2010	2012	2016	2018	2021	2022
Overnattinger	265 866	312 774	335 098	357 350	337 411*	386 689*
Nordmenn	184 428	220 464	223 386	254 005	275 094*	286 941*
Utlendinger	81 438	92 310	111 712	103 345	62 317*	99 748*
Losjintekter	184,4 mill	229,2 mill	190,7 mill	208,6 mill	418 mill**	526 mill**

Tallene for 2010-2018 gjelder for tidligere Ålesund kommune

*Tall for hele Ålesund kommune

** Tall for hele Sunnmøre

TRAFIKK

Flere hundre kan ha endret kjøremønster

Kan bomsnittene ha ført til at flere øyboere velger å dra til sentrum – fremfor andre deler av byen? Trafikkdata kan tyde på det.

Over hele landet finnes det punkt hvor trafikken telles. Bare i Ålesundområdet finnes det over 100 punkt, men langt fra alle er aktive hele tiden.

De fleste av tellepunktene i Ålesund viser nedgang i biltrafikken, etter at bompenger ble innført i august 2022. Men det er et par unntak. Ellingsøy-tunnelen er ett av dem.

Et lite forbehold først: Det er måneder der trenden ikke er like tydelig. Men i sju-åtte av de 12 første månedene med bompenger har trafikken gjennom Ellingsøy-tunnelen vært til dels betydelig større enn i tilsvarende måned året før.

I noen måneder høsten 2022 og i 2023 har det vært opptil tusen flere passeringer i døgnet – i gjennomsnitt – sammenlignet med samme måned året før.

Samtidig har trafikken på innfartsveien øst for tunnelåpningen gått ned. Det er trolig tre mulige forklaringer på tallene fra disse to tellepunktene spriker:

1) Flere beboere på øyene i Giske kommune, samt Ellingsøy, drar til Ålesund sentrum – uten å dra videre østover.

2) Flere av dem som drar til og fra Ålesund sentrum og indre strøk av Sunnmøre og videre, kjører nå via Ellingsøy.

3) Trafikken mellom Ålesund sentrum og Flatholmen har økt.

Men det store bildet er at biltrafikken ikke er tilbake på det nivået den var før pandemien. Trafikken inn til Ålesund sentrum fra Hessa/Skarbøvika gikk for eksempel ned med 3,7 prosent i 2022 sammenlignet med året før.

Til sammenligning kan vi nevne to tall fra andre deler av byen: Trafikken mellom Moa og Breivika (tellepunkt Moa Nord) har gått ned med 16 prosent fra 2017 til 2022. Trafikken i Breivika har gått ned med 7 prosent fra 2020 til 2022.

ÅRSDØGNSTRAFIKK (ÅDT)	2018	2019	2020	2021	2022
Nedre Strandgate	9 801	9 683	9 283	9 879	9 507
Innfartsveien (Volsdalsvågen)	23 983	24 458	22 717	23 266	23 369

*Gjennomsnittlig døgntrafikk gjennom året.

PARKERING

Flere kan lade el-bil i sentrum

Ålesund sentrum har totalt 6600 tilgjengelige parkeringsplasser. I løpet av det siste årene har publikum også kunnet benyttet 100 midlertidige plasser knyttet til Sørsida.

Den pågående endringen i bysentrum i forbindelse med Bypakke Ålesund, vil om den fortsetter som planlagt, imidlertid føre til at de plassene, og flere i området Keiser W. gate forsvinner.

Der er foreløpig ikke kommet ei plan på erstatning for disse, men under Bra By 2022 presenterte Ålesund parkering muligheter for et større utviklingsprosjekt knyttet til Blixvalen. Der har ikke blitt bygget noen nye anlegg i sentrum de fire siste årene, og dermed er Aksla Parkering (privat) det siste, som stod ferdig i 2016.

Når det gjelder pris for gateparkering er Ålesund bland de billigste i landet. Prisen for en time i sentrum er i dag kr. 20, med påfølgende 30,- for time to. Til sammenligning har Molde kr. 36,- første time i indre bykjerne, og redusert pris til 24,- i det kommunale p-huset. Samme praksisen ser vi også i flere andre byer der man gjerne ønsker høy rotasjon på gateplan. I Bodø koster gateparkering i sentrumskjernen kr. 33,- for første timen, kr. 39,- for time nummer to og kr. 50,- for tredje og påfølgende timer.

Siden 2018 har det kommet til flere lade-plasser for el-bil og de finner man nå på følgende steder: Nord for Aspøy skole,

ved Quality Waterfront Hotel, Aksla Parkering, Kremmergaaden P-hus, St. Olavs plass, Torghallen, Utstillingsplassen, Brunholmen p- hus, Kipervika p- hus, Nedre Strandgate p-hus og i Skutvika.

I undersøkelser gjort av Rambøll, på oppdrag fra Ålesund kommune, pekes det på at Ålesund har flere utfordringer knyttet til tilgang på langtidsparkering, skjevhet mot Moa, mangel på besøks-plasser i soner, samt ønsker om bedre og dynamisk skilting for informasjon om ledige plasser.

6600

Antall p-plasser i Ålesund sentrum

802

Antall p-plasser på gateplan/åpne plasser

11

Ladestasjoner i Ålesund sentrum

BY	Off.tilgj. P-plasser i og nært sentrum	Bosatte i kommunen	Bosatte per p-plass
Kongsvinger	4000	17800	4,5
Hamar	5400	31300	5,8
Kongsberg	3400	27700	8,1
Porsgrunn	4500	3700	8,2
Drammen	9900	100000	10,1
Kristiansand	8200	89000	10,9
Lillehammer	2200	28200	12,8
Harstad	1830	24700	13,5
Fredrikstad	5300	116300	21,9
Ålesund	3000	66300	22,1
Bergen	8345	200000	31,2
Trondheim	31500	20500	65,1

NB: I 2022 ble «bøtesatsene» økt fra 600 til 660. Dette er nasjonale satser som er utenfor parkeringsselskapets kontroll og reguleres hvert femte år i takt med endringer i konsumprisindeksen.

KUNST OG KULTUR

Stor bredde i kulturtilbud

For fire år siden var konklusjonen klar. Ingen steder mellom Bergen og Trondheim kan skilte med et større kulturelt tilbud enn Ålesund sentrum. Den posisjonen beholder byen.

Mens aktører og byer rundt om i landet melder om tregt billettsalg, er publikum i Ålesund tilbake i salene og scenene igjen etter pandemien. Antall forestillinger, konserter og arrangementer har til og med økt med 44, sammenlignet med 2018 og der er flere som totalt sett løste billett til kulturarrangementer.

Det til tross for bortfallet av Løvenvold kino som hadde 30.606 registrerte besøkende i 2018.

Aktører som Teaterfabrikken og Ålesund kirke har foreløpig ikke hentet seg opp til samme nivå som før pandemien, men det har aktører som Momentum og Parken Kulturhus som i tillegg har økning. For konsertarrangøren var det flere storkonserter bidro til dette.

Året 2022 kunne Momentum blant

annet skilte med Tiësto, Green Day og Deep Purple på plakaten. I tillegg var det fullt hus på Jugendfest.

Nå er også nye aktører på plass i lokalene. Løvenvold Theater åpner dørene igjen denne og 30 forestillinger er allerede utsolgt, noe som lover svært bra for kulturåret 2023.

Momentum er blitt en dominerende aktør av kultur, basert på antall solgte billetter. Med scener som Terminalen, T2 og de ulike festivalene, stod selskapet for 64 prosent av antall solgte billetter i Ålesund i 2022, mot 45 prosent i 2018.

Men det urbane tilbudet blir ikke komplett uten de mindre aktørene. Byens korps, Jazzsirkelen, Jugendteateret, kreftene rundt Kammermusikkfestivalen, Ålesund Viseklubb – samt en rekke

andre enkeltstående aktører og artister – bidrar til variasjon og tusenvis av solgte billetter.

En viktig kulturformidler i Ålesund er også byens gallerier og museer. Blant disse er Jugendstilenteret & Kube som sammen med Fiskerimuseet registrerte 32 876 besøkende.

ARENA	ANTALL ARR. 2022	PUBLIKUM TOTALT 2022	ANTALL ARR. 2018	PUBLIKUM TOTALT 2018
Parken Kulturhus	196	45 026	103	36 566
Arbeideren	51	1 884	89	9 434
T2	127	11 000	0	0
Terminalen	145	60 000	175	48 200
Momentum	7	67 000	4	44 700
Teaterfabrikken	76	8 700	79	11 450
Ålesund kirke	32	5 141	45	8 000
Sobra scene	26		26	
Høstscena	39	1 879	130	1 303
Jazzsirkelen/Quality	15	1 080	19	1 134
KHÅK Kunsthall	10	15 000	10	15 000

468

Antall konserter og forestillinger på Terminalen, Parken Kulturhus, Arbeideren og Teaterfabrikken i 2022.

32. 876

Antall besøkende hos Jugendstilsenteret & Kube og Fiskerimuseet i 2022

KOLLEKTIVTRAFIKK

Flere tar bussen til sentrum

Ålesund sentrum er det største knutepunktet for kollektivreiser i Møre og Romsdal. Totalt 2,3 millioner mennesker reiste kollektivt til og fra Ålesund sentrum i 2022.

Ca. 88 prosent av kollektivreiser skjer fra mandag til fredag. Det betyr at det på disse ukedagene, i snitt, er ca. 7800 av- og påstigninger på båter og buss i sentrum, det vil si på holdeplasser og kaier mellom Apotekertorget og Røysegata. Det er ca. 700 flere enn det var i 2018.

På buss alene er tallet tett på 2 millioner. Til sammenligning er det 1,4 millioner av- og påstigninger på Moa (inkludert de nærmeste holdeplassene rundt).

I august 2022 ble det i forbindelse med Bypakke Ålesund innført bompenger i kommunen. I de to første månedene med bompenger var det gratis for alle å reise med buss. I disse månedene var det et snitt på 191 751 reisende per måned. Det var over 30.000 flere passasjerer enn det månedlige snittet i 2022 (162. 552).

Antall reisende falt etter de to gratis månedene, men ikke tilbake til nivået før

denne perioden. Det er flere som reiser med buss etter denne perioden enn det som var tilfellet før.

Tallet på passasjerer som tar buss til og fra sentrum har økt med 22 prosent fra 2018 til 2022.

Det har imidlertid vært en betydelig nedgang i antall reisende på hurtigbåt – 27 prosent færre enn det var i 2018. En av årsakene er Nordøyvegen, som offisielt åpnet 27. august 2022. En annen årsak kan være færre flypassasjerer. Også prisene på hurtigbåtene kan ha spilt en rolle. Langevågsruten hadde derimot en økning på ni prosent fra 2019.

Tallet på hurtigrutepassasjerer har også gått ned. De nøyaktige tallene her er usikre, men det var en betydelig nedgang i reisende. Dette skyldes ettervirkninger av covid-pandemien og forsinket levering av rederiet Havila Kystrutens nye skip.

NB: Tallene på bussreisende i sentrum gjelder stoppene fra Apotekertorget til Røysegata.

#brukbyendin

GODE HISTORIER OG FAKTA FOR EN BEDRE BY

BYPATRIOTEN

**ÅLESUND
KOMMUNE**